

державного аграрно-технічного університету. 2016. Вип. 24. Ч.1. С. 101–108

3. Ігнат'єва Т. Давно забуте просо. Пропозиція. 2008. URL : <http://propozitsiya.com/ua/daremno-zabute-proso> (дата звернення 11.02.2018).

4. Гаврилянчик Р.Ю., Улітін С.С., Савчук І.В. Можливість використання результатів вимірювання біопотенціалів рослин для екологічного моніторингу. *Сучасні проблеми збалансованого природокористування : Матеріали II міжнародної науково-практичної конференції*. Кам'янець-Подільський, 2007. С. 29-30.

5. Гаврилянчик Р.Ю. Продуктивність гречки залежно від попередників та бактеріальних добрив. *Збірник наукових праць Подільської державної аграрно-технічної академії*. 2001. Вип. 9. С. 140-142.

Степанченко Ольга

викладач

Хабовський Григорій

студент

Коледж Подільського державного аграрно-технічного університету
Кам'янець-Подільський, Україна

ВПЛИВ СТРОКУ СІВБИ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПОСІВІВ ГРЕЧКИ

Надійним шляхом реалізації потенційної продуктивності гречки, підвищення рівня врожайності є розробка та застосування енергозберігаючих елементів технології, які здатні зменшувати дію несприятливих факторів середовища у критичні періоди її розвитку, з урахуванням біологічних особливостей [1].

Численні дані наукових досліджень і виробничого досвіду свідчать, що в умовах нестійкого зволоження Правобережного Лісостепу України домогтися раціонального використання обмежених запасів вологи можна шляхом формування оптимальної структури посіву, основою якого є відповідна густота рослин на одиниці площі [2].

Серед агротехнічних заходів з формування оптимальної густоти рослин найважливішим є правильне поєднання строків сівби.

Урожайність насіння та продуктивність рослин у значній мірі залежить від погодних умов. У зв'язку з тим, що гречка як теплолюбна культура дуже реагує на низькі температури (особливо на початку вегетації і під час дозрівання), строк сівби необхідно вибирати так, щоб сходи не попадали під вплив заморозків нижче мінус 2,5⁰ С, а плодоутворення припадало на більш оптимальну температуру. Необхідно, щоб цвітіння і дозрівання зерна тривало в умовах оптимального волого забезпечення і температури повітря не вище 25-30⁰ С.

Бажано, щоб тривалість періоду сівба-сходи не перевищував 12 днів, оскільки при більшій тривалості цього періоду частина насіння пошкоджується грибовими хворобами, внаслідок чого сходи з'являються зрідженими і недружніми [3].

Важливим резервом збільшення виробництва зерна цієї цінної круп'яної

культури і поліпшення кормової бази для бджільництва єповторні посіви. Післяукісна і післяжнивна сівба гречки відома давно. Існують досить суперечливі думки про те, в які строки краще сіяти гречку.

Тому, з метою встановлення оптимального строку сівби у регіональних умовах південної частини правобережного Лісостепу України нами були проведені польові дослідження на дослідному полі Подільського державного аграрно-технічного університету.

В своїх дослідях першу сівбу проводили на початку першої декади травня, другу – у другій декаді травня, третю- у першій декаді червня, четверту у другій декаді червня, п'яту – у першій декаді липня. Інтервал строків сівби становив 15 днів. Спосіб сівби широкорядний, міжряддя 45 см, розміщення ділянок систематизоване, норма висіву 2 млн. схожих насінин на гектар. Добрива під гречку не вносили.

У польових дослідях вивчали такі сорти: Єлена, Кара-Даг, Зеленоквіткова 90.

Найкращими умовами для росту і розвитку гречки були роки досліджень з достатньою кількістю опадів у кінці липня (критичний період у гречки), температура та відносна вологість в повітрі були найбільш оптимальними, відповідно, рослини мали й оптимальну тривалість міжфазних періодів і всієї вегетації в цілому, що, в свою чергу, впливає на продуктивність гречки.

За результатами наших досліджень, вивчення впливу строків сівби на формування елементів продуктивності гречки дозволило виявити наступні закономірності. Так, у рослин сорту Зеленоквіткова 90 гілок першого порядку, плодоносних суцвіть, вузлів у зоні гілкування та плодоношення було більше, проте маса плодів з однієї рослини була важчою у сорту Кара-Даг в середньому по досліді. Це є наслідком того, що рослини сорту Зеленоквіткова 90 на початку вегетації характеризуються інтенсивним ростом та гілкуванням і формують більшу кількість квіток, але вони менше озернюються. Водночас, рослини сорту Кара-Даг помірно ростуть і гілкуються, формують середню кількість квіток, що дозволяє їм мати більшу кількість виповненого зерна.

За результатами дисперсійного аналізу встановлено, що врожайність зерна гречки залежала від сорту, на 21,5% - від строків сівби. Аналіз трирічних даних показав, що найбільша вона була за другого і третього строку сівби. У першому і п'ятому строках сівби урожайність була меншою через велику череззерницю і щуплість зерна.

Список використаних джерел

1. Мазур В. А., Паламарчук В. Д., Поліщук І. С., Паламарчук О. Д. Новітні агротехнології у рослинництві. Вінниця : ФОП Рогальська І.О., 2017. 588 с.
2. Васьков В. Т. Теоретические основы растениеводства. Санкт-Петербург : Профиинформ, 2004. 200 с.
3. Білоножко В. Я., Березовський А. П., Полторецький С. П., Полторецька Н. М. Агробіологічні та екологічні основи виробництва гречки : Монографія ; за ред. В. Я. Білоножко. Миколаїв : Видавництво Ірини Гудим, 2010. 332 с.
4. Alexeeva E.S., Kushnir V.P., Peluiko Z.I., Homina V.Y. Gavrilyanchik R.U. Prospects of green-floral buckwheat in selection and plant-growing. *Advances in buckwheat research: Proceeding of the 9th International symposium on buckwheat (August 18-22, 2004)*. Prague : University of agriculture, 2004. P. 401-404.

5. Гаврилянчик Р. Ю. Продуктивність гречки залежно від попередників та бактеріальних добрив. *Збірник наукових праць Подільської державної аграрно-технічної академії*. 2001. Вип. 9. С. 140-142.

6. Гаврилянчик Р. Ю., Алексеева Е.С. Предшественники для гречихи в условиях фермерских хозяйств. *Селекция и технология возделывания зерновых, бобовых и крупяных культур*. 2001. Вып. 5. С. 37-45.

7. Гаврилянчик Р. Ю. Продуктивность гречихи в зависимости от предшественников. *Сб. научн. тр. Международной конференции посвященной 30-летию научно-исследовательского института крупяных культур*. Каменец-Подольский : Абетка, 2002. С. 198-202.

8. Гаврилянчик Р. Ю. Нектаропродуктивність та площа листової поверхні гречки залежно від попередників. *Сучасна аграрна наука: напрями досліджень, стан і перспективи : Збірник наукових праць ВДАУ*. Вінниця, 2002. С. 57-59.

9. Гаврилянчик Р.Ю. Удосконалення елементів технології вирощування гречки в весняних та літніх посівах в умовах південної частини Західного Лісостепу України : автореф. дис. ... канд. с.-г. наук: 06.01.09 / Подільський держ. аграр.-техн. ун-т. Кам'янець-Подільський, 2006. 22 с.

Тітова Аліна

здобувач

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Харків, Україна

Пузік Володимир

д.с.-г.н., професор, чл.-кор. НААН України

Харківський національний технічний університет

сільського господарства імені Петра Василенка

Харків, Україна

ПОТЕНЦІАЛ СТІЙКОСТІ КОЛЕКЦІЇ НУТУ ДО АСКОХІТОЗУ ТА ФУЗАРІОЗУ

Методичне забезпечення селекції базується на міжсортівій, міжвидовій, міжродовій та ступеневій гібридизації кращих сортів і сортозразків колекції, донорів ознак, які визначають поєднання технологічності рослин, стабільно високої урожайності з підвищеним вмістом білка в насінні та високими споживчими якостями [1]. Генотипи, що мають стійкість проти кількох збудників хвороб одночасно, несуть особливу цінність як джерела групової стійкості, або проти збудників хвороб і шкідників, що характеризує їх як джерела комплексної стійкості [2].

Одним з центральних питань селекції є творення сортів, що поєднують високий потенціал продуктивності з генетичним захистом від хвороб [3].

Успішна селекція зернобобових культур базується на використанні вихідного